Guia de l'alumnat

samuelsoriano.es
IA aplicada: ús responsable i prompting docent
Formació en centres | Samuel Soriano

Objectius de la sessió

En acabar, disposaràs d'una base comuna per a:

1. Distingir una resposta útil d'una afirmació que encara s'ha de verificar.
2. Evitar introduir dades personals o confidencials en eines d'IA.
3. Formular un encàrrec docent amb context, objectiu, límits i criteris clars.
4. Revisar i iterar sobre un esborrany abans d'usar-lo.
5. Deixar criteris d'ús responsable per al centre i un prompt reutilitzable.

Tria el teu repte

Tria una ruta segons l'experiència que tens en aquesta tasca, no segons una etiqueta personal. Pots canviar de ruta durant la sessió. Les dues comparteixen l'objectiu i els criteris de qualitat.

Repte essencial

Millora una petició vaga, prova-la, corregix el resultat i comprova'n la privacitat i l'exactitud abans d'utilitzar-lo.

Repte d'aprofundiment

Dissenya un encàrrec que explicite supòsits i controls. Posa'l a prova amb una afirmació dubtosa i una restricció nova; decidix què integrar, revisar o descartar.

La IA és un assistent, no una autoritat

Una IA generativa crea text, imatges o altres continguts a partir d'una petició. No consulta necessàriament una base de dades verificada en temps real, no comprén com una persona i pot inventar dades, cites o normes amb un to segur.

Per tant:

- pot proposar idees i esborranys;
- pot equivocar-se encara que la resposta semble impecable;
- no coneix per si sola el grup, la programació, les necessitats educatives o el criteri del centre;
- la revisió professional sempre és necessària.

El flux de treball amb criteri

```
Definir la necessitat → aportar context sense dades personals → demanar un
esborrany → revisar amb criteri professional → adaptar al grup real →
integrar en el material o la plataforma del centre → avaluar el resultat
```

Saltar-se la revisió és l'error més freqüent.

Privacitat: abans d'escriure, comprova

No introduïsques en eines d'IA generalistes:

- noms o inicials de l'alumnat;
- informes, diagnòstics, avaluacions, qualificacions o expedients individuals;
- fotografies, gravacions de veu o imatges identificables;
- dades familiars o sanitàries;
- documents classificats com a confidencials pel centre;
- contrasenyes o credencials d'accés.

Quan un cas real siga imprescindible, utilitza una descripció mínima i anonimitzada. Per exemple: «un alumne de 2n de Primària necessita una activitat de lectura més gradual». No hi afegisques nom, centre, diagnòstic, matrícula ni detalls que permeten identificar-lo.

Verificació abans d'usar un resultat

Abans de compartir o publicar un material generat amb IA, comprova:

Contingut i fonts

- ☐ Les afirmacions, dates, xifres i referències estan comprovades.
- ☐ Les fonts es poden citar i localitzar.
- ☐ No hi ha dades personals ni informació confidencial.

Ajust al grup

- ☐ El llenguatge, la dificultat i els exemples corresponen a l'etapa.
- ☐ L'activitat cap en el temps real de classe.
- ☐ Els materials i recursos existeixen i són accessibles.
- ☐ La proposta no incorpora estereotips ni rols poc representatius.

Didàctica i avaluació

- ☐ L'objectiu d'aprenentatge és clar.
- ☐ Les instruccions s'entenen sense dependre de la IA.
- ☐ L'avaluació permet observar el que es vol que aprenga l'alumnat.
- ☐ La persona docent ha revisat cada decisió i la pot explicar.

Si una resposta no permet verificar alguna cosa, no la presentes com un fet.

De l'encàrrec vague a l'encàrrec professional

Encàrrec vague

> Fes-me una activitat sobre les fraccions.

Aleshores la IA ha de decidir el nivell, l'extensió, el format i l'enfocament. El resultat sol ser genèric.

Encàrrec professional

```
Actua com a docent d'Educació Primària.
Estic treballant amb un grup de Primer Cicle i volem millorar la
comprensió de les fraccions per mitjà d'una activitat manipulativa.
Necessite una seqüència de 20 minuts amb una situació d'inici, una
manipulació amb tires o cercles i una breu posada en comú.
Ha d'evitar fórmules avançades, usar un llenguatge clar i funcionar
sense aplicacions.
Lliura-ho en una taula amb materials, temps, instruccions i evidència
d'aprenentatge.
Abans de respondre, comprova que l'activitat siga possible amb materials
senzills i que l'avaluació siga adequada per a Primer Cicle.
Dona'm un esborrany revisable, no una versió definitiva.
```

No cal que tots els encàrrecs siguen llargs. Sí que convé que la IA reba la informació que necessitaria una altra persona per a fer bé l'encàrrec.

Dos exemples de suport

Infantil

```
Actua com a docent d'Infantil.
Estic preparant una rutina d'higiene de 15 minuts per a un grup de 3 anys.
Necessite cinc passos amb una acció breu i una frase per a dir a
l'alumnat. Ha d'usar vocabulari senzill, formular les consignes en
positiu i funcionar amb materials quotidians.
Lliura-ho com a taula: ordre, acció de la mestra o el mestre, acció de
l'infant i frase model.
No incloguis noms ni dades individuals.
```

Segon cicle

```
Actua com a docent de Segon Cicle.
Volem treballar la comparació de fonts en un projecte sobre l'aigua.
Necessite una proposta de 40 minuts per a grups de quatre, amb una
documentació breu, una comparació guiada i un producte final senzill.
Ha d'exigir que les afirmacions es comproven en almenys dues fonts
fiables.
Inclou materials, temps, preguntes i criteris d'avaluació.
Evita dades inventades i explica com verificar dates i xifres.
```

El context pot canviar segons el teu grup, la matèria i l'objectiu. Conserva el sentit del mètode, no el contingut dels exemples.

Pràctica 1: comparar dues respostes

Observa les dues propostes següents.

Proposta A

> Actua com a docent de Primària. Crea una activitat sobre les plantes. Que siga divertida, adequada per a molts xiquets i amb cançons interactives.

Proposta B

> Actua com a docent de 1r de Primària. Estic preparant una sessió de 25 minuts per a un grup de 1r sobre les parts de la planta. Necessite una observació introductòria amb una planta real o una imatge, dues manipulacions i una posada en comú oral. Ha d'usar vocabulari senzill, incloure una activitat motriu i funcionar sense dispositius. Lliura-ho en una taula amb materials, temps, instruccions i evidència d'aprenentatge. Dona'm un esborrany revisable i assenyala quins fets convé comprovar.

Comenta:

- Quines parts d'A són massa generals?
- Quina informació aporta B?
- Quines dades no apareixen en cap de les dues?
- Què hi afegiries per a facilitar-ne l'ús real a l'aula?

Pràctica 2: reescriu la teua petició

Escriu primer una petició natural per a una tasca que necessites esta setmana.

La meua petició inicial:

Ara reescriu-la:

```
Actua com a [rol docent].
Estic treballant amb [nivell, etapa i matèria].
Necessite [producte concret].
Ha de complir [restriccions].
Lliura-ho en [format i extensió].
Abans de respondre, tin en compte [criteris de qualitat].
Dona'm un esborrany revisable.
```

Després de provar-la, estos canvis són importants:

- **Ajustos demanats:** _____
- **Quina part ha funcionat millor:** _____
- **Què has comprovat:** _____

Pràctica 3: itera, no ho intentes tot alhora

Utilitza només les peticions que necessites:

```
Revisa esta proposta i detecta les parts massa genèriques o poc
realistes per al meu grup.
```

```
Fes-la més concreta per a [nivell] mantenint el mateix objectiu.
```

```
Substitueix els exemples per altres més adequats per a [etapa].

Escurça-la a la meitat sense perdre les idees principals.

Quines afirmacions, fonts o dades s'haurien de verificar abans d'usar
este material?
```

Decàleg d'ús responsable del centre

Completeu estes decisions en gran grup. Cada punt s'ha de poder aplicar a un cas real.

Què sí que fem

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Què no fem mai

1. No introduir noms, informes, diagnòstics, qualificacions identificables, fotografies ni dades confidencials en eines d'IA generalistes.
2. _____
3. _____

Què revisem sempre

1. Exactitud, fonts, dates, xifres i cites: _____
2. Nivell, llenguatge, inclusió, temps real i materials: _____
3. Exemples, imatges i rols: comprovar biaixos i estereotips: _____
4. Ús i publicació: revisar les condicions de l'eina i, si s'ha de publicar, consultar amb la direcció: _____

Eines autoritzades o disponibles

- _____

A qui preguntar

- _____

Banc de prompts docents

Guarda ací encàrrecs provats. Un prompt reutilitzable conserva el mètode, però s'adapta al grup, a la matèria i a la versió concreta de l'activitat.

Prompt 1

- **Per a quina tasca servix:** _____
- **Prompt:**

- **Resultat obtingut, resum:** _____
- **Ajustos demanats:** _____

Prompt 2

- **Per a quina tasca servix:** _____
- **Prompt:**

- **Resultat obtingut, resum:** _____
- **Ajustos demanats:** _____

Prompt 3

- **Per a quina tasca servix:** _____
- **Prompt:**

- **Resultat obtingut, resum:** _____
- **Ajustos demanats:** _____

Llista de control final

- ☐ He identificat almenys una dada que no s'introduïx en la IA.
- ☐ He comparat respostes i he justificat una revisió.
- ☐ He formulat un encàrrec amb context i límits.
- ☐ He verificat les dades i no he acceptat el primer resultat sense revisar-lo.
- ☐ He comprovat que el material s'ajusta a l'etapa i al temps real.
- ☐ He guardat almenys un prompt provat per a reutilitzar-lo.

Per a aprofundir

- Guia d'ús de la IA en educació de l'INTEF: https://intef.es

---

Marc d'ús segur (guia CEFIRE)

- La IA no substitueix el criteri docent: la decisió pedagògica és sempre humana.
- No introduïu mai dades personals de l'alumnat, les famílies o el professorat en IA d'ús comercial; apliqueu la minimització de dades.
- Prioritzau Microsoft Copilot amb el compte `@edu.gva.es` (Enterprise Data Protection) i les aplicacions autoritzades en Appsedu.

- Verificau les dades objectives i citeu l'ús de la IA quan contribuïsca de manera significativa a un recurs o a una activitat avaluable.

Més detall: Guia CEFIRE d'IA per al PAF 2026-2027 i integració de la guia en les sessions.

Llicència

Material elaborat per Samuel Soriano. Es publica amb llicència Creative Commons Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional (CC BY-NC-SA 4.0): es pot copiar, adaptar i compartir citant l'autoria, sense ús comercial i amb la mateixa llicència. Les captures de pantalla, marques i logotips de tercers pertanyen als seus titulars.